

Електронний підручник, як один із напрямів розвитку електронних інформаційних ресурсів

Постановка проблеми

На початку третього тисячоліття перед соціальними інститутами суспільства постає завдання формування і розвитку суспільства знань, шлях до якого, безумовно, пролягає через процес інформатизації.

Сучасне світове співтовариство прямує до відкритого інформаційного простору, що передбачає відсутність будь-яких перешкод в отриманні інформації. Цей процес супроводжується змінами в усіх сферах людської діяльності, заклади професійної освіти – не виняток.

Реформування професійної освіти з огляду на Болонський процес торкається всіх сторін діяльності навчальних закладів, зокрема, бібліотечно-інформаційного обслуговування. Соціальна значущість процесу перетворення бібліотек навчальних закладів України в електронні бібліотеки сьогодні полягає у тому, щоб всебічно сприяти виконанню основної бібліотечної місії – оперативному забезпеченню всіх учасників навчального процесу максимально повною інформацією, яка зберігається в їх фондах, використовуючи для виконання цієї задачі нові інформаційні технології та засоби телекомунікації, а також формування у користувачів (учнів, студентів, викладачів, майстрів), – якісної інформаційної культури.

Національна доктрина розвитку освіти передбачає формування у майбутніх фахівців готовності до роботи в умовах інформатизації суспільства [1]. Інформаційна культура, компетентність стають сьогодні обов'язковою вимогою в підготовці спеціалістів середнього професійного рівня і формуються в сучасному професійному закладі в рамках усіх дисциплін. На сучасному етапі провідним чинником входження професійно-технічної освіти України в європейський освітній простір є ефективне використання учнями та студентами світового інформаційного потенціалу.

Основні дослідницькі питання

Одним із напрямків розвитку електронних інформаційних ресурсів у системі професійної освіти є формування репозиторіїв, що дозволяє закладу, на основі бібліотек створювати базу для подальшого висвітлення результатів діяльності закладу професійної освіти, а також сприяти професійному зростанню педагогічних кадрів.

Електронні бібліотеки істотно розширюють можливості звернення до їхніх електронних інформаційних ресурсів з широким набором інформаційних послуг. Останню обставину зумовило створення бібліотечних сайтів і порталів, які спочатку виступали як посередники між віддаленими користувачами бібліотеки і самою бібліотекою. Сайти дають можливість користувачам на їх робочих

місцях (вдома, в офісі, на інших територіях, що мають комп'ютери, підключені до інтернету) самостійно або за допомогою посередників (інформаційних навігаторів і т. п.) здійснювати пошук необхідних даних, а також оперативно отримувати інформацію.

Гуманітарне середовище, побудоване на взаємодії учня, студента з інформаційними технологіями, дозволяє підвищити рівень активної пізнавальної творчості, розширює можливості особистого розвитку. Дослідження вчених, педагогів, бібліотекарів, психологів довели, що електронні видання, пізнавальні мультимедійні програми стимулюють інтерес до читання.

Поза сумнівом, що епоха, коли основний обсяг знань людства зберігався лише на друкованих носіях, добігає кінця. Це пояснюється такими недоліками паперових видань, як неможливість містити в собі всі види даних, швидке старіння і неможливість оперативно актуалізувати матеріал. Поступово друковані видання витісняються електронними ресурсами. Серед останніх великий інтерес у користувача викликають інтерактивні електронні підручники (посібники).

Сучасний навчальний заклад передбачає інтенсивне використання високотехнологічних засобів роботи з освітніми ресурсами різних типів. Вважається, що роль електронної бібліотеки в забезпеченні сучасних освітніх технологій є однією з ключових.

Нині ми живемо в високотехнологічному суспільстві, і якщо ще декілька років тому обговорювалося питання про доступ до Інтернет та його використання, то сьогодні вже йдеться про електронні ресурси, створені самими викладачами та майстрами виробничого навчання закладів професійно-технічної освіти. Інколи дивуєшся, як при такому обмеженому фінансуванні педагогічні працівники все ж активно просуваються в питаннях опанування інформаційними і телекомунікаційними технологіями, а найпотужніші заклади освіти впевнено і послідовно, не зважаючи на всі труднощі, роблять значний внесок у справу руху України до інформаційного суспільства.

В останні роки швидка революція в Інтернеті та технологіях бездротового зв'язку призвела до появи різних комп'ютерно-орієнтованих систем навчання. Зручність використання і популярність Інтернету робить застосування цифрових навчальних матеріалів досить перспективними і спрямованими на реалізацію мети національної професійної освіти – формування конкурентоспроможного фахівця з високим рівнем сформованості професійної компетентності. У даний час досить активно проводяться дослідження щодо здійснення мобільного навчання з метою забезпечення більш високої продуктивності освітнього процесу. Технологія цифрового навчання є найбільш зручною, оскільки значна частина здобувачів освіти використовує портативні пристрої, тому що у кожного такий пристрій є у руках.

З урахуванням того, що навчальна література з багатьох предметів досить швидко стає старою, а забезпечення нею бібліотек є недостатнім, зростає роль інформаційних, мережевих технологій та створення і впровадження в освітній процес електронних навчально-методичних комплексів з навчальних дисциплін.

Працівники освіти усвідомлюють відповідальність за те, щоб заклади освіти стали більш інноваційними, а освітній процес цілеспрямованим, вмотивованим, сприяв розвитку у зростаючої особистості творчого, раціонального та критичного мислення, забезпечував підготовку до спілкування за допомогою технологій та інформації в мережі. Цифрове навчання спрямовано на те, щоб здобувачі освіти брали безпосередню й активну участь у навчальній діяльності для досягнення бажаного й спроектованого результату [2].

Електронний підручник має, зберігаючи всі можливості звичайних підручників, принципово нові, у порівнянні з ними, якості, що включають елементи гіпермедіа і віртуальної реальності, що забезпечують високий рівень наочності, ілюстративності і високу інтерактивність, відображають нові форми структурованого подання більших обсягів інформації і знань.

Розроблений нами електронний підручник з курсу «Електротехніка» для учнів професійних закладів освіти виконує такі функції: інформаційну, самоосвіти, розвивально-виховну, систематизуючу, закріплення, трансформаційну, корекції та контролю, прогностичну, інтегруючу та координуючу, прогностичну [3].

Висновки, результати

Використання електронного підручника дає змогу переосмислити традиційні підходи до вивчення навчального матеріалу з електротехніки. Нові підходи в навчанні засобами електронного підручника сприяють систематичному засвоєнню знань, формуванню практичних умінь і навичок, дозволяють підвищувати якість професійної підготовки спеціаліста, використовувати одержані знання для розв'язання будь-яких проблем. А це в свою чергу забезпечує впровадження компетентнісного підходу в фаховій підготовці майбутніх кваліфікованих робітників.

Якісна освіта не може існувати без доступу до якісних інформаційних ресурсів, що забезпечують процеси викладання, навчання та дослідження.

Використані джерела

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.
2. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства : монографія / [О. С. Онищенко, Л. А. Дубровіна, В. М. Горовий та ін.] ; НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. – К. : НБУВ, 2011. – 235 с.

3. Свиридюк В. В. Підручник "ЕЛЕКТРОТЕХНІКА" [Електронний ресурс] / В. В. Свиридюк. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://eltech-ural.pto.org.ua/>.
4. Якименко Ю.І. Проблеми розвитку електронних бібліотек та інформаційного забезпечення дистанційного навчання/ Ю.І.Якименко, В.І.Тимофєєв// Сучасні інформаційні технології для бібліотек та менеджмент науково-освітніх мереж.- 2002.- С.8-12